

11. DE INCIDENTMETHODE

Samenvatting

Bij de incidentmethode wordt een gebeurtenis (incident) besproken die (dat) een van de deelnemers (bijvoorbeeld tijdens een les Eerste Hulp of een examen Eerste Hulp) heeft meegemaakt. De bespreking van zo'n incident biedt goede mogelijkheden voor het ontwikkelen van vaardigheden in het observeren, analyseren, diagnosticeren en oplossen van zulke (probleem)situaties. De beschrijving van het incident moet zodanig zijn dat ze voor deelnemers reëel overkomt.

Doelstellingen:

- deelnemers overzicht over en inzicht in de verschillende facetten van een situatie laten ontwikkelen, dat leidt tot probleemoplossend denken;
- analyseren van een concreet incident;
- leren van situaties die zich concreet hebben voorgedaan;
- deelnemers laten discussiëren.

Voorwaarden

- groepsgrootte: maximaal 6 deelnemers per groep;
- ruim leslokaal;
- per groep: notitieblok + pen.
- tijdsduur: ongeveer 45 minuten.

Toepasbaarheid

- delen van ervaringen.

Beschrijving

1. Informatiefase

Een deelnemer brengt een incident in (voor voorbeelden, zie bijlage). Zo mogelijk gaat het om een incident dat echt en niet te lang geleden is gebeurd, niet veroorzaakt is door de betrokkene, geen aanwijzingen bevat over wat de betrokkene zelf als probleem ziet, geen aanwijzingen bevat over de gekozen oplossing van de betrokkene. De toehoorders stellen alleen feitelijke vragen naar aanleiding van dit incident. Er worden geen vragen gesteld over de afloop of het vervolg van het incident. Ook worden er geen vragen gesteld die betrekking hebben op interpretaties of gevoelens.

2. Situatieanalyse

Het probleem wordt bepaald. De discussieleider leidt het gesprek, waarbij de betrokkene zelf niet meedoet. Het gaat hier over de vraag: met wat voor probleem worden we hier geconfronteerd? Er mag gebruik worden gemaakt van de gegevens uit de informatiefase. Er worden geen nieuwe vragen meer gesteld.

3. Besluitfase

De deelnemers noteren aan de hand van de informatie uit fase 1 en 2 hun reactie (oplossing) op het incident. De oplossingen worden plenair voorgelezen. Daarna vertelt de 'incidentinbrenger' wat zijn reactie of oplossing van het probleem was.

4. Discussiefase

De verschillende reacties op het incident worden besproken. Eventueel wordt er een advies geformuleerd. Zo mogelijk volgt een uitdieping van het incident en een veralgemening naar soortgelijke problemen.

Opmerkingen

Kenmerken van deze werkvorm zijn:

- het groepsdynamisch karakter;
- de instructeur onthoudt zich van een inhoudelijke bijdrage aan de discussie, maar zorgt wel voor een goede procesmatige aansturing;
- er is sprake van een zo concreet mogelijke nabootsing van de werkelijkheid.

Sterke kanten:

- het ontwikkelen van vaardigheden in observeren en oplossen van probleemsituaties;
- het situatief denken;
- de activiteit / ervaring van de deelnemers staat centraal.

Zwakke kanten:

- er moet een sfeer van openheid bij de deelnemers zijn.

Bijlage: voorbeelden van incidenten.

11 a. INCIDENTMETHODE – bijlage

Enkele voorbeelden van incidenten.

- Een LOTUSslachtoffer komt bij een les Eerste Hulp. Van te voren heeft hij van de instructeur Eerste Hulp de letsels voor deze les doorgekregen. Bij aankomst blijkt de instructeur heel andere letsels te willen laten uitbeelden. Hierop heeft het LOTUSslachtoffer zich niet voorbereid.
- Tijdens een les Eerste Hulp vraagt de instructeur Eerste Hulp (dringend) aan het LOTUSslachtoffer om flauwte na te bootsen vanuit staande positie. Het LOTUSslachtoffer moet dus op de grond vallen.
- Tijdens een examen Eerste Hulp laat de examiner de kandidaten de buikstoten bij verslikking daadwerkelijk toepassen bij het LOTUSslachtoffer. Volgens de examiner is dit nodig om de competentie van de kandidaat goed te kunnen beoordelen.